

صالح آباد افشار

www.ketab.ir

تألیف: دکتر احمد حیدری

سرشناسه: حیدری، احمد، ۱۳۴۶-
عنوان و نام پدیدآور: صالح آباد افشار / تالیف احمد حیدری.
مشخصات نشر: قم: پیروان ولایت، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۱۸۶ ص.: مصور، جدول
شابک: ۷۵۰۰۰۰ ریال ۴۰۰۵-۶۵۳۱-۶۲۲-۹۷۸:
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۹۵-۱۹۶.
موضوع: صالح آباد (همدان)
Salehabad (Hamadan, Iran)
رده بندی کنگره DSR: ۲۰۹۹
رده بندی دیویی: ۴۳۲۷/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۶۰۰۷۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

صالح آباد افشار

نویسنده: دکتر احمد حیدری

صفحه آرا و طرح جلد: جعفر حمزه / چاپخانه: مبین

ناشر: پیروان ولایت / نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰

قیمت: ۷۵/۰۰۰ تومان / شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۴۰۰۵-۶۵۳۱-۶۲۲-۹۷۸

فهرست مطالب

مقدمه..... ۹

فصل اول

۱۳..... اوضاع اقلیمی - جغرافیایی

۱۴..... اوضاع اقلیمی - جغرافیایی

۱۵..... کوه آلمابلاغ (آلموبلاغ)

۱۷..... رودخانه ها

۱۸..... چاهها، قناتها و چشمه ها

۱۸..... پوشش گیاهی

فصل دوم

۱۹..... تقسیمات سیاسی

۲۰..... تعدد نام صالح آباد در تقسیمات سیاسی کشور

۲۲..... جمعیت

۲۴..... وضعیت صالح آباد از نظر تقسیمات سیاسی

۳۲..... ضرورت تشکیل شهرستان صالح آباد

فصل سوم

۳۵..... تغییر و تحولات تاریخی

۳۶..... ترکهای همدان

۳۷..... تاریخ ایل افشار

۴۱..... صالح آباد کانون ایل افشار در استان همدان

۴۴..... تاریخ صالح آباد

۴۷.....	شورش سالارالدوله وجنگ عبدالباقی خان در شوره
۵۴.....	شرکت تعدادی از اهالی صالح آباد در نبرد شوره
۵۵.....	عریضه علی قناد همدانی در شکایت از حبیب الله سلطان
۵۶.....	قحطی بزرگ
۵۶.....	داستان شعبان بیگ
۵۷.....	داستان مینا شیرزن صالح آبادی
۵۸.....	انقلاب اسلامی و نقش مردم صالح آباد
۶۰.....	جمشید شرفخانی اولین شهید انقلاب اسلامی در استان همدان
۶۱.....	صالح آباد و دوران دفاع مقدس
۶۳.....	طایفه های بزرگ صالح آباد

فصل چهارم

۶۴.....	اوضاع و ویژگیهای اقتصادی
۶۶.....	وضعیت کشاورزی بخش صالح آباد
۶۶.....	جنگلها و مراتع و چراگاهها
۶۷.....	دامداری، مرغداری و غیره
۶۷.....	وضعیت کشاورزی شهر صالح آباد
۶۸.....	باغات انگور
۷۰.....	جنگلها
۷۱.....	قناتها
۷۳.....	آسیابهای آبی
۷۳.....	آب بندها
۷۴.....	رستاب حقابه سنتی
۷۵.....	قراگوزلوه مالکین صالح آباد

۸۰.....صنعت

فصل پنجم

۸۳.....امور مذهبی

۸۴.....دین و مذهب و فرق

۸۴.....اماکن مذهبی

۸۴.....ستاد نماز جمعه

۸۵.....روحانیون

فصل ششم

۸۷.....آیین ها و مراسم

۸۸.....آیین ازدواج

۹۵.....آداب و رسوم نوروز

۹۸.....آیین محرم و روز عاشورا

۹۸.....آیین سوگواری

۱۰۱.....غذاهای محلی

فصل هفتم

۱۰۵.....سیمای عمومی شهر

۱۰۶.....محلات و بافت سنتی

۱۰۹.....بافت جدید شهر

۱۰۹.....معماری سنتی خانه ها

۱۱۳.....دستکندها

۱۱۴.....قهوه خانه ها

مقدمه

صالح آباد یکی از شهرهای قدیمی و با سابقه تاریخی استان بوده و در ۲۰ کیلومتری شمال غرب همدان واقع شده است. از گذشته اهالی صالح آباد به تجارت پیشه گی، تعهد و دینداری و صداقت و درستی مشهور بوده اند. مردم آن از قدیم الایام به سبب توجه و علاقه به علم و دانش و همچنین نیاز شغلی که تجارت بوده، به تعلیم و تربیت توجه خاص داشته اند. طوریکه همیشه نسبت با سواد آن از میانگین استانی و کشوری بالا بوده است. صالح آباد نیروهای شایسته و توانمند بسیاری را در عرصه های مختلف در خود پرورش داده است. دلیل این ادعا وجود صدها نفر از نیروهای آن در رسته های مختلف اداری، فنی، مدیریتی، قضایی، دانشگاهها و مراکز علمی، بازار و تجارت، صنعت حمل و نقل، عرصه صنعت و کشاورزی و داشتن روحانیون برجسته و شاخص می باشد. صالح آباد در دوره نظام پهلوی مورد کم توجهی و بی مهری واقع و توسعه و پیشرفت درخور شان خود را نداشت، اما بعد از پیروزی انقلاب اسلامی توانست از برخی خدمات و امکانات بهره مند شده و در مسیر رشد قرار بگیرد. طوریکه بیشتر دوائر دولتی اعم از بخشداری، شهرداری، دادگاه عمومی و پاسگاه انتظامی و دیگر امکانات اداری و عمومی در طول مدت بعد از انقلاب در آن راه اندازی شده است که جای تقدیر و تشکر از مسئولین امر را داشته و امید است با ارتقاء آن به شهرستان و استقرار فرمانداری در آن بتواند بهتر و سریعتر مسیر رشد و توسعه را طی نماید. یکی از شعارهای اصیل انقلاب اسلامی مبارزه با فقر و محرومیت است. این اقدام می تواند کمک موثری برای برون رفت صالح آباد و روستاهای تابعه آن از محرومیت های موجود و کاهش فقر باشد. تا بدین وسیله ساکنین منطقه از امکانات و رفاه نسبی برخوردار شده و زمینه اشتغال جوانان و افراد جویای کار فراهم شده و روند شتابان مهاجرت در منطقه کنترل و مدیریت گردد. شایان ذکر است در یک بازه زمانی ۲۰ ساله (۱۳۹۵-۱۳۷۵)، جمعیت بخش صالح آباد از ۳۲ هزار نفر به ۲۶ هزار نفر تنزل یافته است. این بخش محروم نیازمند توجه و اقدامات فوری مسئولین است که استقرار

فرمانداری و سایر واحدهای دولتی و برنامه ریزی و اختصاص اعتبارات ویژه به آن می تواند راههای موثری برای برون رفت از مشکلات موجود باشد.

اما آنچه مرا وادار به نوشتن این اثر مختصر پیرامون بخش و شهر صالح آباد نمود، در دسترس نبودن اطلاعات اولیه و کاربردی در خصوص صالح آباد است. متأسفانه بررسی ها نشان می دهد که تا به حال هیچ نوشته منسجم و ویژه ای پیرامون شهر و بخش صالح آباد انجام و چاپ نشده است. بنده که توفیق تهیه طرح توجیهی شهرستان پیشنهادی صالح آباد در تابستان سال ۱۴۰۰ را داشتم. به کرات به مشکل ضعف منابع در خصوص صالح آباد برخورددم. اطلاعات زیادی در خصوص تاریخ صالح آباد وجود ندارد. و یا اگر هست در دسترس نیست و یا چاپ نشده است. استاد گرانقدر و شاعر و نویسنده توانا مرحوم حاج جعفر مردانی مطالعات خوبی در خصوص تاریخ و فرهنگ مردم صالح آباد داشته و اثری را آماده چاپ نمود که به دلیل عدم حمایت نهادهای ذیربط دولتی عملی نشد. به گمانم ارتقاء صالح آباد به شهرستان، بخش قابل توجهی از این نقیصه را رفع نماید. چون سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان همه مطالعات و بررسی هایش بصورت شهرستانی بوده و در صورت تحقق این مطالبه مردمی، در آینده شاهد خلق آثار بهتر و غنی تری در مورد صالح آباد خواهیم بود.

اثر حاضر تحت عنوان **صالح آباد افشار** مشتمل بر ده فصل است. انتخاب پسوند افشار برای صالح آباد به سبب این است که صالح آباد و روستاهای تابعه آن عموماً از ایل پرآوازه افشار می باشند که طی هزاره گذشته نقش موثری در تاریخ ایران و برخی کشورهای منطقه چون ترکیه، عراق، سوریه و منطقه قفقاز داشته است. صالح آباد کانون و مهمترین منطقه افشار نشین استان همدان می باشد و خوانندگان عزیز می توانند با مطالعه کتب تاریخی و یا جستجو در اینترنت، اطلاعات بیشتری را در خصوص ایل افشار و تاریخ آن کسب نمایند.

کتاب حاضر دارای کاستی هایی است و من نتوانستم آنگونه که در فکر و برنامه ام بود پیرامون صالح آباد تحقیق نموده و ادای دین نمایم که دلایل عمده مشکلات شخصی و مشغله اداری بودند. چون کار مستلزم تحقیقات کتابخانه ای، اسنادی و میدانی وسیعی است. علی ایحال نیاز

است محققین، دانش آموخته گان و بویژه جوانانی که دستی در قلم داشته و از روحیه کنجکاوی و موهبت جوانی برخوردارند با تحقیقات اسنادی، کتابخانه ای و مصاحبه با مردان و زنان پیر موجود که گنجینه اطلاعات حداقل یکصد سال گذشته شهر و منطقه می باشند در این راه گام برداشته و با جمع آوری و ثبت و ضبط اطلاعات در زمینه تاریخ منطقه، فولکلور و فرهنگ عامه اعم از شعر و داستان، آداب و رسوم و آیین ها و غیره آثار ارزنده ای را پدید آورند.

سعی بر این شد تا اطلاعات پایه ای، کاربردی و مختصر باشد. تا بتواند بخشی از نیازهای محققین و مسئولین سطح شهرستان و علاقمندان را پوشش دهد. اما بی شک این نوشته خالی از ایراد و اشتباه نیست که امیدوارم خوانندگان عزیز بنده را مورد کرم و بزرگواری خود قرار دهند. همچنین بر خود وظیفه می دانم از همه عزیزانی که در تهیه این اثر مرا کمک و یاری رساندند تقدیر و تشکر نمایم.

احمد حیدری

۱۴۰۰/۱۱/۱۵